

ՀԱՄԱՌՈՏ ԼՈՒՐԵՐ

ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՐԿԵՍՏ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՐ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԿԱԴԵՄԻԱՅԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎՐ.— Հայկական ՍՍՐ Գիտությունների Ակադեմիայի 3 օր տեղ ընդհանուր ժողովը վերջացրեց իր աշխատանքները։ Նա հանրագումարի բերեց 1951 թ. ընթացքում Գիտությունների Ակադեմիայի գիտնականների կողմից կատարված գիտական հետազոտությունների արդյունքները։ Հավել 10 զեկուցում՝ նվիրված գիտության տարբեր մարզերում ձեռք բերված նվաճումներին։ Հայկական ՍՍՐ Գիտությունների Ակադեմիայի իսկական անդամ Գր. Ղափանցյանը հանդես եկավ «Էկզպի զարգացման ներքին օրինակները» զեկուցումով։ Այնուհետև ժողովը լսեց Հայկական ՍՍՐ Գիտությունների Ակադեմիայի վիցե-պրեզիդենտ (փոխնախագահ) Մ. Ներսիսյանի զեկուցումը՝ «Ամերիկյան իմպերիալիզմի Մերձավոր Արևելքի երկրները թափանցելու պատմությունից» թեմայով։ Դվինի հնագիտական պեղումների արդյունքների մասին զեկուցեց պատմական գիտությունների թեկնածու Կ. Ղաֆադարյանը։ Ընդհանուր ժողովը լսեց նաև ֆիզիկո-մաթեմատիկական գիտությունների դոկտոր Ս. Մերգելյանի զեկուցումը՝ «Մոտավորությունների տեսության մի քանի հարցերի մասին» և կենսաբանական գիտությունների դոկտոր Ա. Ալեքսանյանի զեկուցումը՝ «Ներմիջին սիստեմի առաձգականության մի քանի հարցերի մասին» թեմայով։ Հայկական ՍՍՐ Գիտությունների Ակադեմիայի Ստալինգրադյան արշավխմբի հետազոտությունների արդյունքներին էլ նվիրված երկրաբանական գիտությունների թեկնածու Գ. Բաղդասարյանի զեկուցումը։ Ռեսպուբլիկայում ցորենի բերքատվության բարձրացման գյուղատնտեսական հետազոտությունների արդյունքների մասին զեկուցեց Հայկական ՍՍՐ Գիտությունների Ակադեմիայի իսկական անդամ Գ. Դավթյանը։ Ընդհանուր ժողովը լսեց նաև ուրիշ հետաքրքիր զեկուցումներ։ Եզրափակիչ նիստում ելույթ ունեցավ Հայկական ՍՍՐ Գիտությունների Ակադեմիայի պրեզիդենտ Վ. Համբարձումյանը՝ «Հայկական ՍՍՐ Գիտությունների Ակադեմիայի գործունեությունը 1951 թ. և 1952 թ. աշխատանքների ծրագիրը» զեկուցումով։

ԵՐԵՎԱՆԻ ՄՈՒՈՐԱԿԱՑՈՒՑՑԻ (ՊԼԱՆԵՏԱՐԻԱՅԻ) ԲԱՑՈՒՄԸ.— Մարտի 27-ին Երևանի գիտա-լուսավորական թանգարանի դահլիճներից մեկում տեղի ունեցավ քաղաքային մուլտիպլիկացիոն բացումը։ Դա մայրաքաղաքի կուլտուրական կյանքում մեծ իրադարձություն էր։ Մուլտիպլիկացիոն հատուկ սարքավորումների միջոցով ստեղծվում է տիեզերական երևույթների պատ-

րանք և ցույց է տալիս, թե ինչպես են տեղի ունենում աստղային համակարգության ու մուլտիպլիկացիոն շարժումները, խավարումները և նման այլ տիեզերական երևույթներ։ Նա հնարավորություն է տալիս դիտողին շուրջիցի գաղափար կազմել այդ ամենի մասին և հասկանալ այն բարդ երևույթները, որ տեղի են ունենում տիեզերքում։ Մուլտիպլիկացիոն բացման առթիվ ներածական զրույցով հանդես եկավ Բյուրականի աստղագիտարանի աշխատակից Բ. Մարգարյանը։ Այսուհետև Երևանի քաղաքային մուլտիպլիկացիոն պետք է անցկացվեն ամենօրյա հանրամատչելի զրույցներ տիեզերական զանազան երևույթների շուրջը։

ՌԵԱԼԻՍՏ ՆԿԱՐԻՉԸ.— Մոսկվայում Հայկական ՍՍՐ Կուլտուրայի Տանը մեծ հաջողություն ունեցավ Հայկական ՍՍՐ ժողովրդական նկարիչ Ս. Աղաջանյանի ստեղծագործությունների ցուցահանդեսը։ Այնտեղ ցուցահանված էր Հայաստանի Պետական պատկերասրահից վերցված մոտ 100 աշխատանք։ Աղաջանյանի վերածինն են պատկանում բազմաթիվ սքանչելի դիմանկարներ, բնանկարներ, որոնք աչքի են ընկնում իրենց ճշմարտացիությամբ և անկեղծությամբ։ Հայաստանի Պետական պատկերասրահ Աղաջանյանի աշխատանքները նորից վերցրել է ցուցահանման հայկական արվեստի բաժնում։

Ռ. ՎԱՐԴԱՆԵՑՆԻ ՍՏԵՂԵՍԱՊՐԵԱԿԱՆ ԵՐԵՎԱՆ.— Օրերս, Հայաստանի Քառերկրյան ընկերությունում, կայացավ սովետահայ բեմի անվանի վարպետներից մեկի՝ ժողովրդական դերասանուհի Ռուզաննա Վարդանյանի ստեղծագործական երեկոն։

Բաղմախաստակ դերասանուհու անցած ստեղծագործական ուղին բնութագրող զեկուցումով հանդես եկավ ժողովրդական դերասան Գ. Զանիրյանը։ Զեկուցողը Ռ. Վարդանյանին բնորոշեց իրեն տաղանդավոր դերասանուհու, որ Գ. Սունդուկյանի անվան թատրոնում կատարած երկարամյա, ներշնչված աշխատանքով իրավամբ նվաճել է հազարավոր հանդիսատեսների սերը, դարձել սովետահայ թատրոնի ճանաչված վարպետներից մեկը։ Երեկոյի վերջում շնորհակալության խոսքով հանդես եկավ Ռ. Վարդանյանը, այնուհետև նա կատարեց համալսման Մարգարիտի («Պատվի համար» ժող. դերասան Զ. Ներսիսյանի հետ), Ռանեսկայայի («Բալենու ալիքներ» վաստ. դերասան Գ. Հարությունյանի հետ) դերակատարումներից, ինչպես նաև արտաստեղծ սովետահայ բանաստեղծների գործերից մի քանիսը։ Դահլիճը չնմոռեց ընդունեց սիրելի դերասանուհուն։

ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԲԱՐԵԿԱՐԳՈՒՄ

ԱՆԱՎԵՐԻ.— Տարեցտարի բարելավվում են Ալավերդու պղնձահանքի կոմբինատի բանվոր-ծառայողների կուլտուր-կենցաղային պայմանները։ Ալավերդում սկսվել է պղնձագործների համար նոր բնակելի

շենքի շինարարությունը։ Վերջին տարիների ընթացքում այստեղ շահագործման է հանձնվել 30 հազար բառ, մետր բնակելի տարածություն։ Կոմբինատի վարչության համար այս տարի նախատեսված է կառուցել մի

մեծ շենք, ուր կտեղափոխվեն նաև բանվորական ազնվաբեկ, ճաշարանը և գրադարան-ընթերցարանը:

Այս տարվա վերջին Շամլուղի հանքերում շահագործման կհանձնվի արվածքի շենքը, որի դահլիճը կտեղափոխվի 350 մարդ:

Լուրջ ուշադրություն է դարձվում բանվոր-ծառայող-ների և նրանց երեխաների հանգստի կազմակերպման հարցերին: Ամառվա ընթացքում երկրի տարբեր բու-ժավայրերը կմեկնեն 140 մարդ, պրոներական ճամբարներում կհանգստանան 300-ից ավելի երեխաներ:

ՂԱՓԱՆ.— Փաղաքում հանձնվել են շահագործման պահանջները գործարանը և ինկուբատորային (թխամեքենա) կայանը, որը պետք է սպասարկի նաև Գորիսի ու Մեղրու շրջաններին:

Մեքենայացման են ենթարկվել տեղական արդյունաբերության կոմբինատի բաժինները և փայտամշակման արտելը: Կոմբինատը այս տարի շրջանի աշխատավորությանը կհատկացնի մեծ քանակությամբ մահա-կանիք և գյուղատնտեսական գործիքներ:

Փաղաքի բնակիչները վերջին տարիների ընթացքում պետությունից ստանալով 2 միլիոն ռուբլուց ավելի վարկ, կառուցել են 700 անհատական բնակարաններ: Այս տարի անհատական բնակարանների շինարարու-թյան համար բաց է թողնված 1 միլիոն 350 հազար ռուբլի երկարատև վարկ: Փաղաքում բացված է նոր դպրոց, գրադարան, խանութ, գցված են փողոցներ, բնակարաններում անց է կացվում էլեկտրականու-թյուն և ռադիո:

Շրջաններում գործում են 50 բուժական կետեր, հի-վանդանոցներ և ծննդատներ:

Ղափանի խնայողաբարկղի ավանդատուների թիվը 1951 թ. ավելացել է 1250 հոգով: Ավանդների ընդ-հանուր գումարը 1951 թ. կազմում էր մոտ 1 միլիոն ռուբլի, այսինքն 400 հազարով ավելի քան 1950 թվին:

ԿԻՐՈՎԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԻ ՉԱՐԳԱՑՄԱՆ ՆԱԽԱԳԻՄԸ.—

Փաղաքի հիմնարկ-ձեռնարկություններում կայացած աշխատավորության բազմամարդ ժողովներում քն-նարկվեց Կիրովականի զարգացման ու բարեկարգ-ման 15-ամյա ծրագիրը: Ծրագրեր կազմված է ռես-պուբլիկական նախագծային ինստիտուտի մի խումբ ճարտարապետների կողմից:

Ըստ նախագծի քաղաքի տեղիտորիան մեծանում է 2 անգամ: Պետք է կառուցվեն մի շարք նոր ձեռնար-կություններ, կուլտուր-լուսավորական ու վարչական շենքեր, կառաչանան նոր թաղամասեր: Նոր ծրագիրը նախատեսում է քաղաքացիների կուլտուրական կյանքի համար ստեղծել ավելի լավ պայմաններ. պետք է ստեղծվեն նոր դպրոցներ, տեխնիկումներ, մանկական հիմնարկներ, ինչպես նաև բարձրագույն ուսումնական հաստատություններ, հանգստի տներ, Տնկվում են նոր ալգիներ ու պուրակներ, ընդարձակվում են հենքեր: Ապագա Կիրովականը լինելու է գեղեցիկ քաղաք՝ ճար-տարապետական կառուցվածքներով, հուշարձաններով, ավազաններով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆՏԱՌԱՑԳԻՆԵՐԸ.— Հայաստանի անտառներն ալգի են ընկնում բուսականության զա-նազանակերպությամբ. լայնատերև և փշատերև ծառե-րի հետ միասին անտառային նշանակալից տարածու-թյուններում աճում և նույնիսկ գերակշռում են վայրի պտղատու ծառերը:

1940 թ. Կիրովականի անտառային փորձակայանի գիտաշխատողները առաջարկեցին անտառային պտղա-տու ծառերի մասսայական աղնվացման փորձ կատա-տել: Այդ ծառերի օգտագործման առավելությունը կա-յանում է նաև նրանում, որ նրանք ավելի դիմացկուն են և առատ բերք են տալիս: Պատվաստման առաջին փորձերը կատարվեցին Կիրովականի և Շահալի ան-տառներում 25 հեկտար տարածության վրա:

Հաշույ կերպով աճելով 1.500 պատվաստված ծառեր 1945 թ. տվեցին առաջին բերքը, իսկ 1949 թ. ալգ անտառային այգուց հավաքվեց 10 տոննայից ավելի բաղդը, հյութեղ խնձոր ու տանձ, որոնք իրենց համի որակով չեն զիջում կուլտուրական պտուղներին: Այս տարի զարմանք չեն պուրբլիկայի անտառներում լայնու-րեն պետք է արմատացվի Կիրովականի շրջանի այ-գեգործների փորձը:

ՉԱՆԳԻՐԱՍԱՐ.— Այստեղ մեծ աշխատանքներ են կատարված պտղատու այգիների տնկման և խաղողի այգիների նորոգման ուղղությամբ: Նոր պտղատու այգիները բուծում են 44 հեկտար տարածություն: Տնկված են 70.000 թթենու և 4000 ծիրանի տնկիներ: 90 հեկտար տարածություն է պատրաստված խաղողի այգիների տնկման համար: Մեծ աշխատանքներ են տարվում ոռոգման ցանցի պատրաստման և մաքրման ուղղությամբ:

ՇԱՌԱՏՆԿՈՒՄԸ ԵՐԵՎԱՆՈՒՄ.— Երևանի Լենինի հրապարակում անց են կացվում խոշոր ծառերի տնկ-ման աշխատանքներ: Աշխատանքները մեքենայացված են, որի շնորհիվ արագորեն իրագործվեց կառավարա-կան տան և «Արարատ» տրեստի շենքի մոտի մայթերի ծառատնկումը:

Երևանի քաղաքային Սովետի կանաչապատման տրեստը այս տարի առաջին անգամ կիրառում է խո-շոր, 20—25 ամյա ծառերի տնկում: Մարտ և ապրիլ ամիսների ընթացքում Երևանի փողոցներում, քաղա-քային այգիներում և պուրբլիկայում կտնկվեն մոտ 520 հազար գեղաբարդող ծառեր: Լայն թափ են ստա-ցել ծառատնկման աշխատանքները Հրազդանի ալգ փոխ կառուցվող պուրակի տեղիտորիայում: Այս տարի այնտեղ պետք է տնկվեն 335 հազար տարբեր տեսակի ծառեր:

ԱՐԹԻԿԻ ՄՆՈՂԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԸ.— Արթիկի միջնակարգ դպրոցը կազմակերպել է երեկոյան ծնողա-կան համալսարան, որին մասնակցում են 54 մարդ: Դպրոցի փորձառու դասատուներ Վ. Արրահամյանը և Միրզոյանը և ուրիշներ զեկուցումներ են կարդացել «Ծնողների օգնությունը դպրոցականների տնային աշ-խատանքների կատարման գործում», «Ծնողների հե-

դինակության մասին», «Գիտակցական կարգապահու-
թյուն», «Դպրոց և ընտանիք» թեմաներով, Մեղեքների
երեկոյան համալսարանում ցուցադրվում են կինո-
նկարներ, դպրոցականների ուժերով կազմակերպվում
գեղարվեստական ինքնագործունեության երեկոներ
և այլն, Պարապմունքներն անց են կացվում շաբա-
թական 2 անգամ, Մեղեքները մեծ հետաքրքրություն
են ցուցաբերում գեպի այդ պարապմունքները:

ՄՆՆԴԱՍՆԵՐ ԿՈՆԵԿՏԻՎ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ.—
Կոլտնտեսային գյուղում շեմ հողատարություն են
ցուցաբերում մեր և մանկան նկատմամբ, Գյուղատն-
տեսական արտերնները մեծ միջոցներ են տրամադրում
ծննդատների կազմակերպման համար: Այս տարի
Շամշադինի շրջանի գյուղերում բացվել է 3 ծննդա-

տուն, Բարեկարգ ծննդատներ են ստեղծել Արտաշատի
շրջանի Գետաղատ, Հոկտեմբերյանի շրջանի Բաժա-
կաշատ և այլ գյուղերում:

ԱՊԱՐԱՆ.— Շրջանի գյուղերում բնակվող բազմա-
զավակ մայրերը տարեկան մոտ 1 միլիոն ռուբլի
նպաստ են ստանում պետությունից, Մոսկվայի գյուղի
բնակչուհի Փ. Մարգարյանը, որը ծնել է դաստիարա-
կել է 12 երեխաներ, 71 հազար ռուբլի նպաստ է
ստացել պետությունից, Ա. Հարությունյանը (Չքնաղ
գյուղից) ստացել է 50 հազար ռուբլի և այլն, Պետու-
թյան միջոցներով շրջակա տրոնում և գյուղերում բաց են
արված մանկամսուրներ, մանկապարտեզներ, մանկա-
կան կոնսուլտացիաներ և մանկական բուժական հիմ-
նարկներ:

ՈՒՍՄԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌՈՒՄ

ԼԵՃՎԻ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՀԱՐՑԵՐԻՆ ՆՎԻՐՎԱԾ ԳԻ-
ՏԱԿԱՆ ՍԵՍԻԱ (ՆՍՏԱՇՐՋԱՆ).— Դպրոցների դասա-
տոմսերին օգնելու նպատակով Հայկական ՍՍԻ Լու-
սավորության միևնույնության դպրոցների գիտա-հե-
տազոտական ինստիտուտը իր հերթական գիտական
սեսիան (նստաշրջանը) անցկացրեց Լենինականում:

Սեսիայում, որին մասնակցում էին Լենինականի
դպրոցների բազմաթիվ ուսուցիչներ, զեկուցումներ
կարդացին ֆիզիոգիական գիտությունների թեկնածու-
ներ Ա. Գրիգորյանը՝ «Հայոց լեզվի դասավանդման
խնդիրները» ընկեր Ստալինի լեզվաբանական աշխա-
տությունների լույսի տակ», Տ. Աթաբեյանը՝ «Ռուսաց
լեզվի ուսուցումը գրականության դասերին» և մանկա-
վարական գիտությունների դոկտոր-պրոֆեսոր Տ.
Քարամյանը՝ «Կրկնությունը որպես լուրացման ամ-
բայման միջոց» թեմայով: Սեսիան լսեց նաև Խոստի-

տուտի գիտական աշխատակիցներ Մխիթարյանի և
Չիլալյանի զեկուցումները, որոնք նվիրված էին դա-
սավանդման մեթոդներին:

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑՈՒՄՆԵՐ.— Երևանի
բազմաթիվ ժողովրդական կրթության բաժինը անց է
կացնում մանկավարժական ընթերցումներ բազմա-
թիվ դպրոցների աշխատակիցների համար: Ընթերցումներն
անց են կացվում առաջավոր մանկավարժական փորձի
փոխանակման և մասնալականացման նպատակով:
Ընթերցումների ժամանակ զեկուցումներով հանդես են
գալիս առաջավոր ուսուցիչներ, դիրեկտորներ, ուսմա-
վարներ: Մարտի 14-ին սկսվեցին 1952 թ. հերթական
մանկավարժական ընթերցումները, որին մասնակցում
են Երևանի դպրոցների 50 առաջավոր ուսուցիչներ,
դիրեկտորներ և ուսմասվարներ: Ընթերցումները
կտեսեն մեկ ամիս:

